

ТРОМЈЕСЕЧНИ БРУТО ДОМАЋИ ПРОИЗВОД QUARTERLY GROSS DOMESTIC PRODUCT

Бруто домаћи производ (БДП) у трећем тромјесечју 2019. године у односу на треће тромјесечје 2018. године има стопу раста од 3,1%.

Посматрано по подручјима класификације дјелатности груписаним на ниво А10, у трећем тромјесечју 2019. године бруто додата вриједност реално је већа у подручјима: (G,H,I) *Трговина на велико и трговина на мало, оправка моторних возила, мотоцикала; Саобраћај и складиштење; Дјелатности пружања смјештаја, припреме и послуживања хране, хотелијерство и угоститељство* за 6,7%, (F) *Грађевинарство* за 5,8%, (K) *Финансијске дјелатности и дјелатности осигурања* за 5,7% и (A) *Пољопривреда, шумарство и риболов* за 5,6%, док је реално мања у подручјима (B,C,D,E) *Вађење руда и камена; Прерађивачка индустрија; Производња и снабдијевање ел. енергијом, гасом, паром и климатизација; Снабдијевање водом, канализација, управљање отпадом и дјелатности санације животне средине* за 2,3%, а од тога у подручју (C) *Прерађивачка индустрија* за 3,6%.

Gross domestic product (GDP) in the third quarter of 2019, compared to the third quarter of 2018, has a growth rate of 3.1%.

By section of the Classification of Economic Activities aggregated at the level A10, in the third quarter of 2019, Gross value added increased in real terms in the following sections: (G,H,I) *Wholesale and retail trade, repair of motor vehicles, motorcycles; Transportation and storage; Accommodation and food service activities* by 6.7%, (F) *Construction* by 5.8%, (K) *Financial and insurance activities* by 5.7% and (A) *Agriculture, forestry and fishing* by 5.6%, while a decrease in real terms was recorded in the sections (B,C,D,E) *Mining and quarrying; Manufacturing; Electricity, gas, steam and air-conditioning supply; Water supply, sewerage, waste management and remediation activities* by 2.3%, of which in (C) *Manufacturing* by 3.6%.

1. ТРОМЈЕСЕЧНИ БРУТО ДОМАЋИ ПРОИЗВОД, СТОПЕ РЕАЛНОГ РАСТА QUARTERLY GROSS DOMESTIC PRODUCT, REAL GROWTH RATES

	2017				2018				2019 ¹⁾			%
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	
Недесезонирани подаци, промјене у односу на исто тромјесечје претходне године	2,9	3,1	3,2	3,1	3,6	3,9	4,0	3,9	2,0	2,4	3,1	<i>Non-seasonally adjusted data, changes compared to the same quarter of the previous year</i>
Десезонирани подаци, промјене у односу на претходно тромјесечје	0,3	0,8	0,8	0,8	1,4	0,8	0,7	0,8	0,0	1,0	1,2	<i>Seasonally adjusted data, changes compared to the previous quarter</i>

Тромјесечни бруто домаћи производ је обрачунат по производном приступу а исказан у текућим цијенама, у цијенама претходне године и у цијенама 2015. године (ланчано повезане вриједности). Обрачун је изведен на нивоу области и подручја Класификације дјелатности КД БиХ 2010, која садржајно и структурно у потпуности одговара ЕУ Статистичкој класификацији дјелатности NACE Rev 2. Бруто домаћи производ представља суму бруто додатих вриједности свих дјелатности укупне економије умањену за услуге финансијског посредовања индиректно мјерене (FISIM) и увећану за нето порезе (порези на производе минус субвенције на производе). Обрачун тромјесечног БДП-а се заснива на истим принципима и дефиницијама као и годишњи обрачун, односно на методолошким основама Европског система рачуна из 2010. године (European System of Accounts - ESA 2010), као и на приручницима за тромјесечне националне рачуне Међународног монетарног фонда и Евростата.

За обрачун тромјесечног БДП коришћена је метода екстраполације на бруто вриједност производње и међуфазну потрошњу. Главни извори података су резултати званичних статистичких активности (пољопривреде, индустрије, грађевинарства, трговине, угоститељства, саобраћаја, плата и запослених, цијена, спољне трговине итд.) и административни извори података (tromјесечни финансијски извјештаји предузећа, Министарство финансија Републике Српске, Агенција за банкарство Републике Српске, Агенција за осигурање Републике Српске итд.).

Усклађивање БДП-а обрачунаог у тромјесечној и годишњој периодици врши се након објављивања годишњих података примјеном пропорционалне Denton методе (минимизирањем апсолутних разлика кроз релативно подешавање тромјесечних података – текуће тромјесече у односу на претходно) чиме се постиже конзистентност тромјесечних и годишњих серија података при чему је сума вриједности четири тромјесечја једнака вриједности добијеној годишњим обрачуном.

Десезонирање је процес декомпозиције временских серија којим се отклања утицај сезонских флукуација на њихово кретање. Серије података су сезонски подешене на највишем нивоу агрегације, користећи директну методу, TRAMO/SEATS метод у оквиру JDEMETRA+ програма.

Тромјесечни подаци текуће године су подложни промјенама до објављивања података за четврто тромјесече. Послије објављивања података за четврто тромјесече, тромјесечни подаци су подложни промјени само у циљу усклађивања са годишњим подацима.

Због заокруживања, сумарни искази у саопштењу не слажу се увијек са збиром заокружених појединачних података.

Quarterly Gross domestic product is calculated using the production approach, and it is shown at current prices, at previous year prices and at prices of 2015 (chain-linked values). The calculation is performed at the level of divisions and sections of the Classification of Economic Activities KD BH 2010, which is in its content and structure completely harmonised with the EU Classification of Economic Activities NACE Rev 2. Gross domestic product represents a sum of gross value added of all activities of total economy minus financial intermediation services indirectly measured (FISIM) plus net taxes (taxes on products minus subsidies on products). The calculation of quarterly GDP is based on the same principles and definitions as annual calculation, that is, on the methodological basis of the European System of Accounts of 2010, as well as on manuals for quarterly national accounts of the International Monetary Fund and Eurostat.

For the calculation of quarterly GDP, the method of extrapolation on output and intermediate consumption was used. Main sources of data are results of official statistical activities (agriculture, industry, construction, trade, hotels and restaurants, transport, data on wages and employees, prices statistics, external trade statistics, etc.) and administrative sources of data (quarterly financial reports of enterprises, Ministry of Finance of Republika Srpska, Banking Agency of Republika Srpska, Insurance Agency of Republika Srpska etc.).

Harmonisation of GDP calculated quarterly and annually is carried out upon the publishing of annual data, using the proportional Denton method (by minimising absolute differences through relative adjustment of quarterly data – current quarter compared to the previous), in order to achieve the consistency of quarterly and annual series of data, with the sum of values of the four quarters being equal to the value obtained through the annual calculation.

Seasonal adjustment is a process of decomposition of time series, used to remove the effects of seasonal fluctuations on their trends. Series of data are seasonally adjusted at the highest level of aggregation, using the direct method, using the TRAMO/SEATS method as implemented in the JDEMETRA+ programme.

Quarterly data for the current year are prone to changes to the moment of the publishing of data for the fourth quarter. After the publishing data for the fourth quarter, quarterly data are prone to changes only for the purpose of harmonisation with annual data.

Because of rounding, summary accounts in the release do not always match the sums of rounded individual data.

2. ТРОМЈЕСЕЧНА БРУТО ДОДАТА ВРИЈЕДНОСТ И БРУТО ДОМАЋИ ПРОИЗВОД, ТЕКУЋЕ ЦИЈЕНЕ
QUARTERLY GROSS VALUE ADDED AND GROSS DOMESTIC PRODUCT, CURRENT PRICES

хиљ. КМ/thous. КМ

		2018		2019 ¹⁾				
		III	IV	I	II	III		
A	Пољопривреда, шумарство и риболов	255 890	249 259	221 494	246 824	273 111	A	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
B, C, D, E	Вађење руда и камена; Прерађивачка индустрија; Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација; Снабдијевање водом, канализација, управљање отпадом и дјелатности санације (ремедијације) животне средине	576 081	594 963	489 448	510 085	575 453	B, C, D, E	<i>Mining and quarrying; Manufacturing; Electricity, gas, steam and air-conditioning supply; Water supply, sewerage, waste management and remediation activities</i>
	Од тога: С Прерађивачка индустрија	331 583	353 247	252 366	297 942	323 100		<i>Of which: C Manufacturing</i>
F	Грађевинарство	167 055	194 949	92 769	149 131	183 810	F	<i>Construction</i>
G, H, I	Трговина на велико и трговина на мало, оправка моторних возила, мотоцикала; Саобраћај и складиштење; Дјелатности пружања смјештаја, припреме и послуживања хране, хотелијерство и угоститељство	488 591	454 980	406 248	471 155	522 012	G, H, I	<i>Wholesale and retail trade, repair of motor vehicles, motorcycles; Transportation and storage; Accommodation and food service activities</i>
J	Информације и комуникације	123 713	116 714	117 354	130 273	132 772	J	<i>Information and communication</i>
K	Финансијске дјелатности и дјелатности осигурања	91 192	91 235	90 938	97 067	98 762	K	<i>Financial and insurance activities</i>
L	Пословање некретнинама	106 003	107 255	107 335	107 630	108 162	L	<i>Real estate activities</i>
M, N	Стручне, научне и техничке дјелатности; Административне и помоћне услужне дјелатности	82 961	84 393	79 648	82 541	85 441	M, N	<i>Professional, scientific and technical activities; Administrative and support service activities</i>
O, P, Q	Јавна управа и одбрана, обавезно социјално осигурање; Образовање; Дјелатности здравствене заштите и социјалног рада	449 496	440 301	432 956	442 884	460 535	O, P, Q	<i>Public administration and defense, compulsory social security; Education; Human health and social work activities</i>
R, S	Умјетност, забава и рекреација; Остале услужне активности	58 790	60 258	62 571	61 674	59 418	R, S	<i>Arts, entertainment and recreation; Other service activities</i>
	FISIM (минус)	49 583	55 076	56 004	66 834	51 774		<i>FISIM (minus)</i>
	БРУТО ДОДАТА ВРИЈЕДНОСТ	2 350 189	2 339 231	2 044 758	2 232 432	2 447 701		<i>GROSS VALUE ADDED</i>
	Порези на производе минус субвенције на производе	467 539	479 382	480 609	493 428	482 367		<i>Taxes on products less subsidies on products</i>
	БРУТО ДОМАЋИ ПРОИЗВОД	2 817 728	2 818 614	2 525 367	2 725 860	2 930 068		<i>GROSS DOMESTIC PRODUCT</i>

3. ТРОМЈЕСЕЧНА БРУТО ДОДАТА ВРИЈЕДНОСТ И БРУТО ДОМАЋИ ПРОИЗВОД, У ЦИЈЕНАМА ПРЕТХОДНЕ ГОДИНЕ
QUARTERLY GROSS VALUE ADDED AND GROSS DOMESTIC PRODUCT, AT PREVIOUS YEAR PRICES

хиљ. КМ/ thous. KM

		2018		2019 ¹⁾				
		III	IV	I	II	III		
A	Пољопривреда, шумарство и риболов	240 232	228 405	222 416	243 200	268 504	A	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
B, C, D, E	Вађење руда и камена; Прерађивачка индустрија; Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација; Снабдијевање водом, канализација, управљање отпадом и дјелатности санације (ремедијације) животне средине	520 243	547 081	476 491	508 994	542 425	B, C, D, E	<i>Mining and quarrying; Manufacturing; Electricity, gas, steam and air-conditioning supply; Water supply, sewerage, waste management and remediation activities</i>
	Од тога: С Прерађивачка индустрија	294 234	311 905	245 884	289 537	315 635		<i>Of which: C Manufacturing</i>
F	Грађевинарство	158 890	186 877	95 964	153 669	170 462	F	<i>Construction</i>
G, H, I	Трговина на велико и трговина на мало, оправка моторних возила, мотоцикала; Саобраћај и складиштење; Дјелатности пружања смјештаја, припреме и послуживања хране, хотелијерство и угоститељство	487 305	449 342	403 830	469 914	523 707	G, H, I	<i>Wholesale and retail trade, repair of motor vehicles, motorcycles; Transportation and storage; Accommodation and food service activities</i>
J	Информације и комуникације	123 259	115 569	116 863	128 167	130 620	J	<i>Information and communication</i>
K	Финансијске дјелатности и дјелатности осигурања	89 429	88 076	88 812	94 114	97 148	K	<i>Financial and insurance activities</i>
L	Пословање некретнинама	106 705	106 607	106 494	106 787	107 314	L	<i>Real estate activities</i>
M, N	Стручне, научне и техничке дјелатности; Административне и помоћне услужне дјелатности	82 428	82 749	78 262	81 670	85 321	M, N	<i>Professional, scientific and technical activities; Administrative and support service activities</i>
O, P, Q	Јавна управа и одбрана, обавезно социјално осигурање; Образовање; Дјелатности здравствене заштите и социјалног рада	444 481	438 003	437 301	444 210	457 820	O, P, Q	<i>Public administration and defense, compulsory social security; Education; Human health and social work activities</i>
R, S	Умјетност, забава и рекреација; Остале услужне активности	68 647	70 552	57 277	59 133	62 288	R, S	<i>Arts, entertainment and recreation; Other service activities</i>
	FISIM (минус)	47 410	51 746	55 127	65 155	51 717		<i>FISIM (minus)</i>
	БРУТО ДОДАТА ВРИЈЕДНОСТ	2 274 209	2 261 514	2 028 583	2 224 703	2 393 892		<i>GROSS VALUE ADDED</i>
	Порези на производе минус субвенције на производе	467 513	472 799	468 097	482 013	489 182		<i>Taxes on products less subsidies on products</i>
	БРУТО ДОМАЋИ ПРОИЗВОД	2 741 721	2 734 312	2 496 680	2 706 717	2 883 074		<i>GROSS DOMESTIC PRODUCT</i>

4. ТРОМЈЕСЕЧНА БРУТО ДОДАТА ВРИЈЕДНОСТ И БРУТО ДОМАЋИ ПРОИЗВОД, У ЦИЈЕНАМА 2015. ГОДИНЕ (ЛАНЧАНО ПОВЕЗАНЕ ВРИЈЕДНОСТИ)²⁾
QUARTERLY GROSS VALUE ADDED AND GROSS DOMESTIC PRODUCT, AT PRICES OF 2015 (CHAIN-LINKED VALUES)²⁾

хиљ. КМ/ thous. КМ

		2018		2019 ¹⁾				
		III	IV	I	II	III		
A	Пољопривреда, шумарство и риболов	245 443	233 361	214 601	234 654	259 068	A	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
B, C, D, E	Вађење руда и камена; Прерађивачка индустрија; Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација; Снабдијевање водом, канализација, управљање отпадом и дјелатности санације (ремедијације) животне средине	472 125	496 481	405 093	432 725	461 147	B, C, D, E	<i>Mining and quarrying; Manufacturing; Electricity, gas, steam and air-conditioning supply; Water supply, sewerage, waste management and remediation activities</i>
	Од тога: С Прерађивачка индустрија	258 755	274 296	194 376	228 885	249 517		<i>Of which: C Manufacturing</i>
F	Грађевинарство	150 520	177 032	89 683	143 611	159 305	F	<i>Construction</i>
G, H, I	Трговина на велико и трговина на мало, оправка моторних возила, мотоцикала; Саобраћај и складиштење; Дјелатности пружања смјештаја, припреме и послуживања хране, хотелијерство и угоститељство	474 575	437 604	390 351	454 230	506 227	G, H, I	<i>Wholesale and retail trade, repair of motor vehicles, motorcycles; Transportation and storage; Accommodation and food service activities</i>
J	Информације и комуникације	123 276	115 585	116 284	127 532	129 973	J	<i>Information and communication</i>
K	Финансијске дјелатности и дјелатности осигурања	82 688	81 437	79 873	84 641	87 370	K	<i>Financial and insurance activities</i>
L	Пословање некретнинама	105 115	105 019	104 645	104 934	105 452	L	<i>Real estate activities</i>
M, N	Стручне, научне и техничке дјелатности; Административне и помоћне услужне дјелатности	78 380	78 685	73 359	76 553	79 975	M, N	<i>Professional, scientific and technical activities; Administrative and support service activities</i>
O, P, Q	Јавна управа и одбрана, обавезно социјално осигурање; Образовање; Дјелатности здравствене заштите и социјалног рада	456 209	449 560	445 845	452 889	466 765	O, P, Q	<i>Public administration and defense, compulsory social security; Education; Human health and social work activities</i>
R, S	Умјетност, забава и рекреација; Остале услужне активности	63 839	65 611	60 290	62 244	65 565	R, S	<i>Arts, entertainment and recreation; Other service activities</i>
	FISIM (минус)	45 560	49 727	50 565	59 763	47 437		<i>FISIM (minus)</i>
	БРУТО ДОДАТА ВРИЈЕДНОСТ	2 208 368	2 196 040	1 925 446	2 111 595	2 272 182		<i>GROSS VALUE ADDED</i>
	Порези на производе минус субвенције на производе	464 472	469 724	461 600	475 324	482 393		<i>Taxes on products less subsidies on products</i>
	БРУТО ДОМАЋИ ПРОИЗВОД	2 673 181	2 665 957	2 385 803	2 586 511	2 755 037		<i>GROSS DOMESTIC PRODUCT</i>

5. ТРОМЈЕСЕЧНА БРУТО ДОДАТА ВРИЈЕДНОСТ И БРУТО ДОМАЋИ ПРОИЗВОД, СТОПЕ РЕАЛНОГ РАСТА, ПРОМЈЕНЕ У ОДНОСУ НА ИСТО ТРОМЈЕСЕЧЈЕ ПРЕТХОДНЕ ГОДИНЕ
QUARTERLY GROSS VALUE ADDED AND GROSS DOMESTIC PRODUCT, REAL GROWTH RATES, CHANGES COMPARED TO THE SAME QUARTER OF THE PREVIOUS YEAR

%

		2018		2019 ¹⁾				
		III	IV	I	II	III		
A	Пољопривреда, шумарство и риболов	6,9	5,1	3,6	5,4	5,6	A	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
B, C, D, E	Вађење руда и камена; Прерађивачка индустрија; Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација; Снабдијевање водом, канализација, управљање отпадом и дјелатности санације (ремедијације) животне средине	3,8	4,6	-5,5	-3,8	-2,3	B, C, D, E	<i>Mining and quarrying; Manufacturing; Electricity, gas, steam and air-conditioning supply; Water supply, sewerage, waste management and remediation activities</i>
	Од тога: С Прерађивачка индустрија	-2,3	1,4	-6,9	-6,7	-3,6		<i>Of which: C Manufacturing</i>
F	Грађевинарство	4,1	3,7	3,3	4,1	5,8	F	<i>Construction</i>
G, H, I	Трговина на велико и трговина на мало, оправка моторних возила, мотоцикала; Саобраћај и складиштење; Дјелатности пружања смјештаја, припреме и послуживања хране, хотелијерство и угоститељство	5,4	4,8	8,8	6,0	6,7	G, H, I	<i>Wholesale and retail trade, repair of motor vehicles, motorcycles; Transportation and storage; Accommodation and food service activities</i>
J	Информације и комуникације	3,5	3,2	4,1	4,7	5,4	J	<i>Information and communication</i>
K	Финансијске дјелатности и дјелатности осигурања	5,1	4,6	3,7	4,4	5,7	K	<i>Financial and insurance activities</i>
L	Пословање некретнинама	-1,2	-0,7	0,1	0,2	0,3	L	<i>Real estate activities</i>
M, N	Стручне, научне и техничке дјелатности; Административне и помоћне услужне дјелатности	4,5	4,3	0,3	0,5	2,0	M, N	<i>Professional, scientific and technical activities; Administrative and support service activities</i>
O, P, Q	Јавна управа и одбрана, обавезно социјално осигурање; Образовање; Дјелатности здравствене заштите и социјалног рада	1,8	1,8	2,0	2,4	2,3	O, P, Q	<i>Public administration and defense, compulsory social security; Education; Human health and social work activities</i>
R, S	Умјетност, забава и рекреација; Остале услужне активности	6,7	6,8	0,7	0,3	2,7	R, S	<i>Arts, entertainment and recreation; Other service activities</i>
	FISIM (минус)	3,0	2,2	1,7	2,8	4,1		<i>FISIM (minus)</i>
	БРУТО ДОДАТА ВРИЈЕДНОСТ	4,0	3,9	1,6	2,0	2,9		<i>GROSS VALUE ADDED</i>
	Порези на производе минус субвенције на производе	4,2	3,8	3,8	4,2	3,9		<i>Taxes on products less subsidies on products</i>
	БРУТО ДОМАЋИ ПРОИЗВОД	4,0	3,9	2,0	2,4	3,1		<i>GROSS DOMESTIC PRODUCT</i>

¹⁾ Процјена / Estimate

²⁾ Подаци су неадитивни, односно, збир података по нижим нивоима није једнак податку на вишем нивоу агрегације
Data are non-additive, that is, the sum of data for lower levels does not equal the data on the higher level of aggregation

Припрема саопштења: Драгана Куновац
e-mail: dragana.kunovac@rzs.rs.ba

Prepared by: Dragana Kunovac
e-mail: dragana.kunovac@rzs.rs.ba

Издаје Републички завод за статистику, Република Српска, Бања Лука, Вељка Млађеновића 12д – Тел. +387 51 332 700 - Проф. др Јасмин Комић, главни уредник – Излази тромјесечно – Саопштење је објављено на Интернету на адреси: www.rzs.rs.ba – E-mail: stat@rzs.rs.ba – Приликом коришћења података обавезно навести извор

Published by Republika Srpska Institute of Statistics, Banja Luka, Veljka Mladenovića 12d – Tel. +387 51 332 700 – Prof. Dr Jasmin Komic, Editor in chief – Quarterly periodicity – Release is available on the Internet at: www.rzs.rs.ba – E-mail: stat@rzs.rs.ba – These data can be used provided the source is acknowledged